

“SERVEI D’ANÀLISI PEL DESENVOLUPAMENT D’UN SERVEI MULTIMODAL ADAPTAT A LES NECESSTATS DEL SECTOR DEL VI DEL PENEDEÈS I DEL LANGUEDOC-ROUSSILLON”

Presentació de Resultats de l'Estudi

09/09/2020

Equip consultor:

Comitè de Serveis Multimodals

FGC
Ferrocarrils
de la Generalitat
de Catalunya

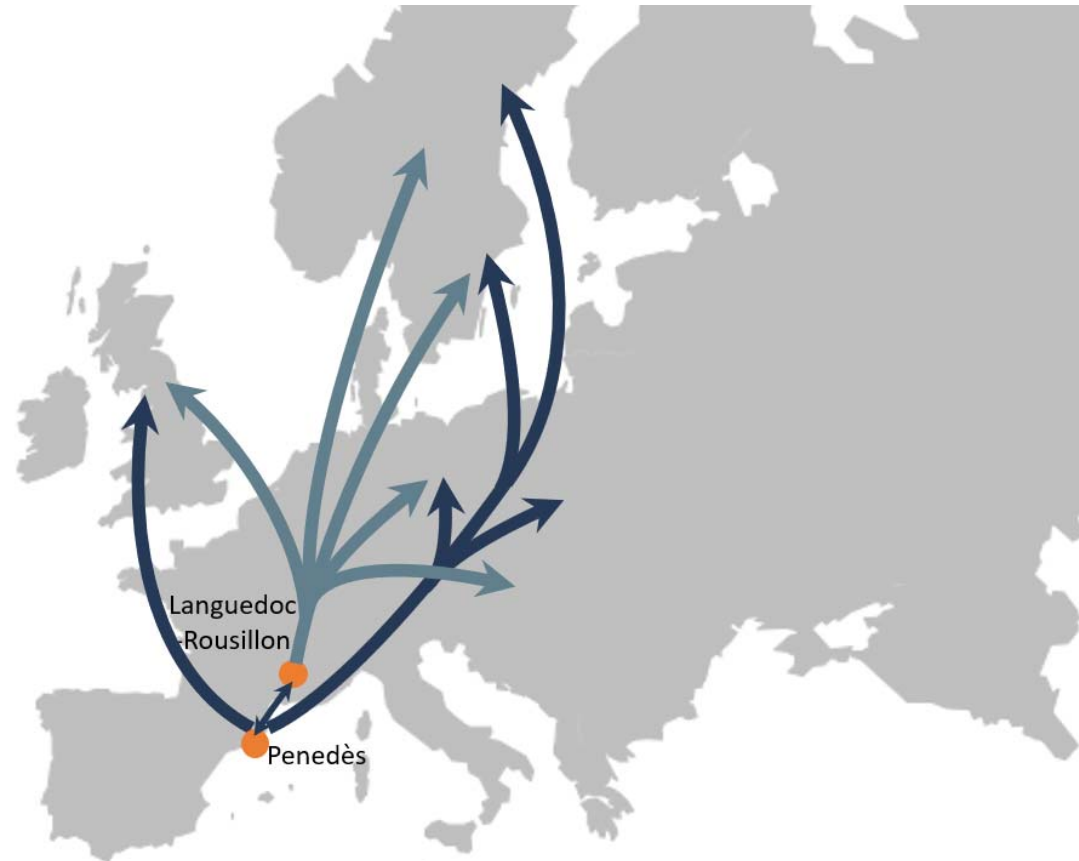

1. Introducció
2. Situació actual del mercat del vi i del cava
3. Anàlisi dels fluxos de transport de vins entre el centre i nord d'Europa i Penedès i el Languedoc-Roussillon Occitània
4. Logística actual del vi
5. Oferta multimodal
6. Principals oportunitats i potencialitats per desenvolupar la cadena logística multimodal adaptada a les necessitats del vi
7. Millora (proposta) d'un servei multimodal adaptat a les necessitats del vi
8. Conclusions finals

1. INTRODUCCIÓ

- Objectiu: realitzar un **anàlisi de la situació actual per a desenvolupar un servei multimodal adaptat a les necessitats del sector del vi del Penedès i del Languedoc-Roussillon.**
- En base als resultats d'aquests anàlisis, en un futur es podria desenvolupar com un projecte pilot de servei multimodal amb base ferroviària.

FASE 1: PLANIFICACIÓ DE L'ESTUDI

Concreció objectius, abast, metodologia

Concreció Productors/ operadors a entrevistar

Relació informació a sol·licitar

Aprovació del pla de treballs

FASE 2: ANÀLISI SECTORIAL I TENDÈNCIES

Anàlisi de producció de vi i consum

Anàlisi d'exportacions de productes vinícoles

Anàlisi de medis de transport empleats

FASE 3: ORGANITZACIÓ ACTUAL LOGÍSTICA

Enquestes a principals productors (Penedès) i operadors

Enquestes a principals productors (Lang Rous) i operadors

Diagnòstic:

- Actors claus
- Paràmetres decisió
- Orígens/destins principals

FASE 4: OPORTUNITATS DE CADENES LOGÍSTIQUES

Oferta actual de serveis multimodals

Determinació de les propostes més adequades

FASE 5: MILLORA (PROPOSTA) D'UN SERVEI MULTIMODAL

Aspectes generals (càrrega potencial, clients...)

Comparativa de tarifes de transport

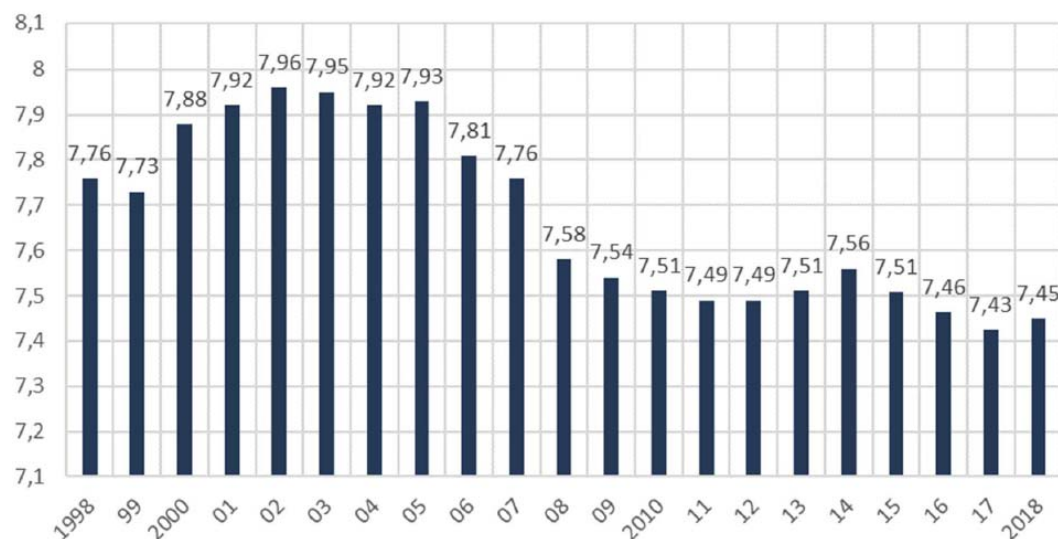
Dimensionament del servei (UTI, terminals, itineraris...)

Càlcul de la petjada de carboni

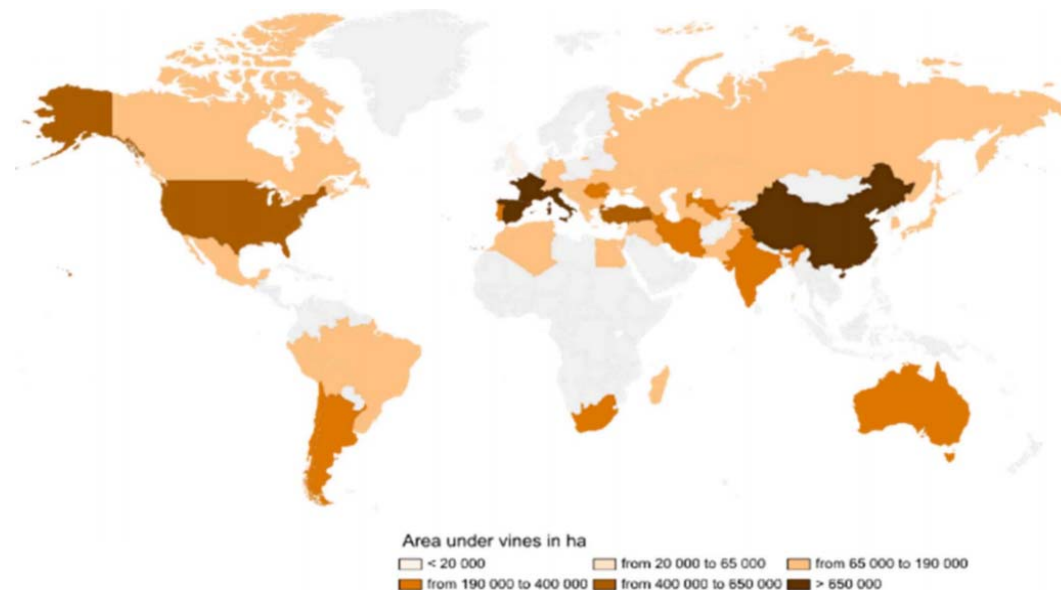
2. SITUACIÓ ACTUAL DEL MERCAT DEL VI I DEL CAVA

- La superfície dedicada a la producció de vins a nivell mundial s'ha vist reduïda durant els últims 20 anys.
- En els últims 10 anys té una tendència a l'estabilització.
- Aquesta mateixa tendència s'ha observat tant al Penedès com al Languedoc-Roussillon.
- Principals països: Espanya (969 mha), Xina (875 mha), França (793 mha), i Itàlia (705 mha).

Superfície mundial dedicada al conreu de vi (Mha)

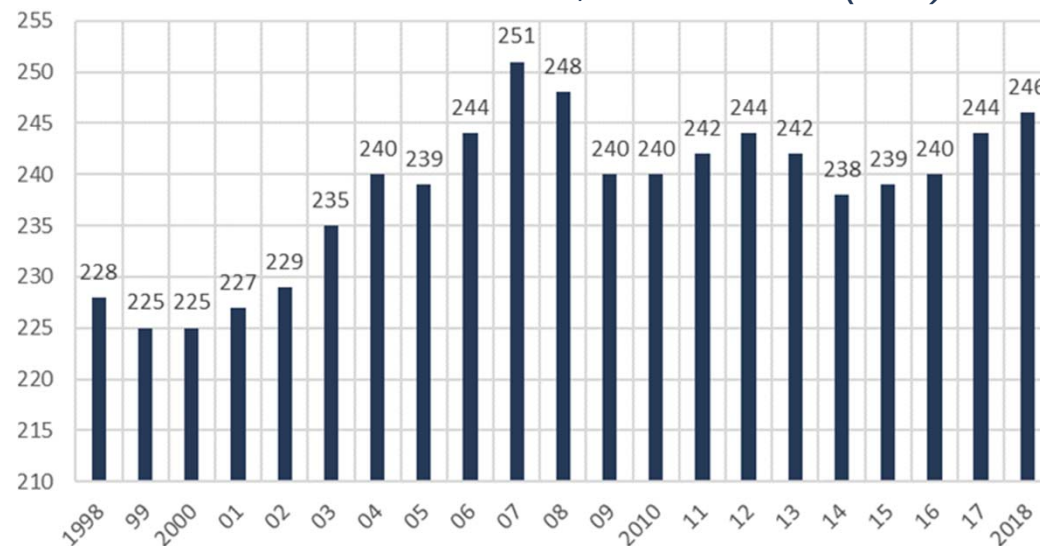

Països productors de vins (sup. vinyes)

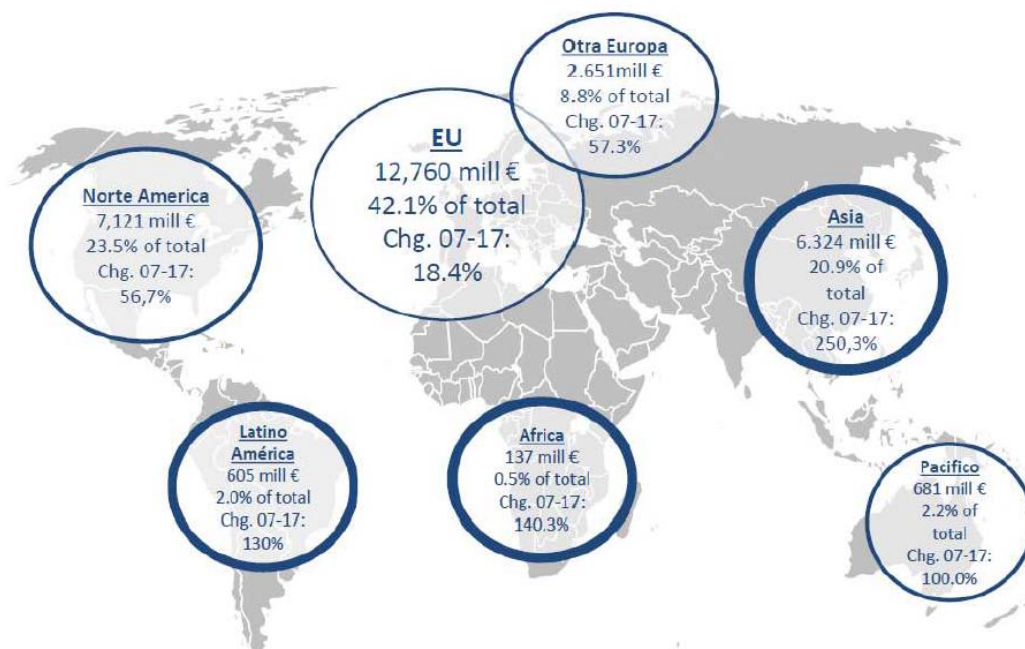

- La **producció** té un comportament erràtic (condicions climatològiques), però no ha decrescut.
- El **consum** respon a l'evolució de l'economia mundial.
- Els **països no productors** presenten majors creixements del consum.
- Tot i això, la principal regió consumidora continua sent **Europa** (més del 50%):
  - ✓ UE: 42%
  - ✓ Resta de països europeus: 9%.

Consum mundial de vi, 1998-2018 (Mhl)

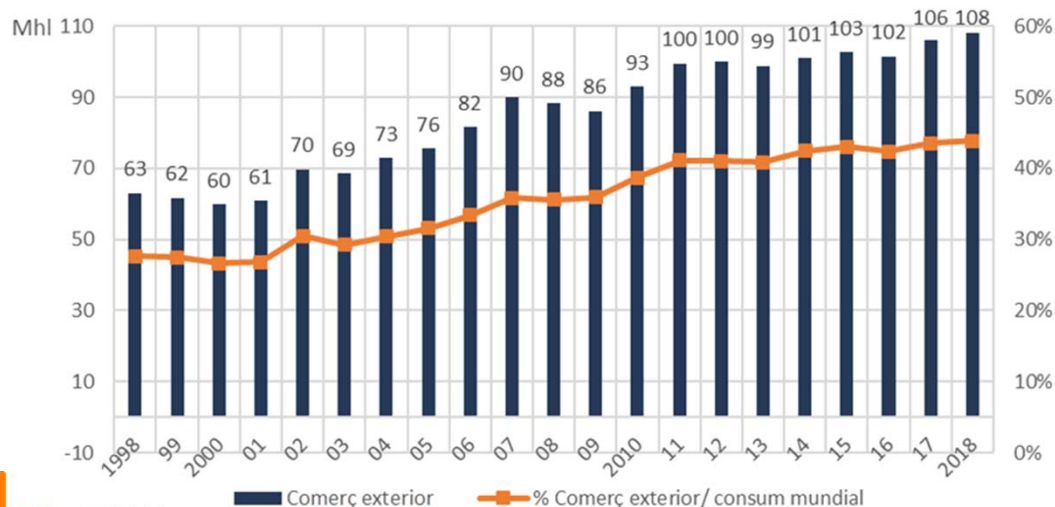

Consum mundial de vi, per grans regions, 2017

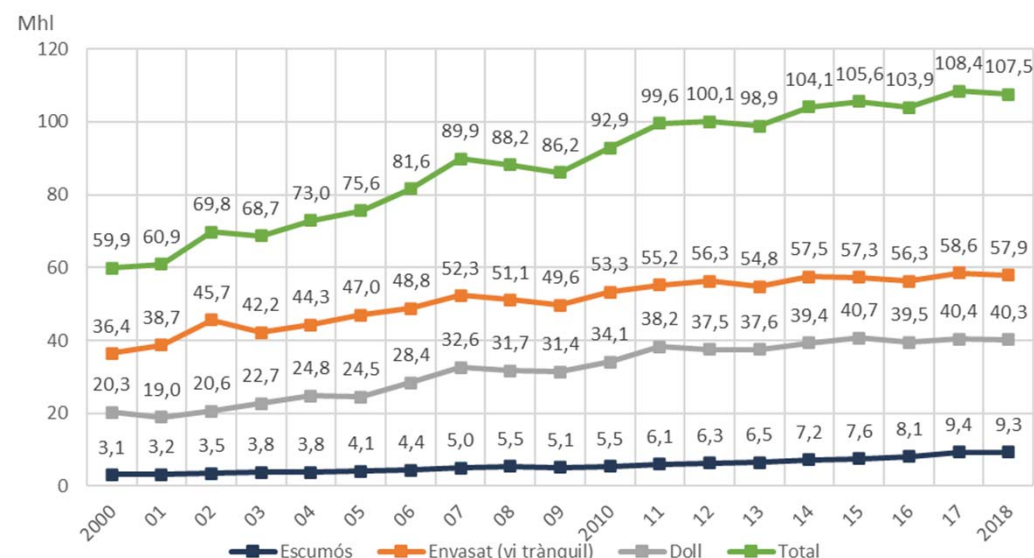

- El **comerç exterior** manté un creixement mig del 2,8 % anual (1998-2018).
- La **relació comerç/consum**, ha pujat del 30% al 40% aquests últims 20 anys.
- El **vi tranquil envasat** representa un 54% del comerç mundial, seguit del vi a doll (37%) i el vi envasat escumós (9%).
- Espanya és el principal exportador mundial, per volum, seguit d'Itàlia i França (els tres concentren més del 50% del comerç mundial).
- França és el primer per valor, seguit d'Itàlia i Espanya.

Comerç exterior (Mhl) i relació comerç/consum mundial (%)

Comerç mundial per tipus de vi (Mhl)

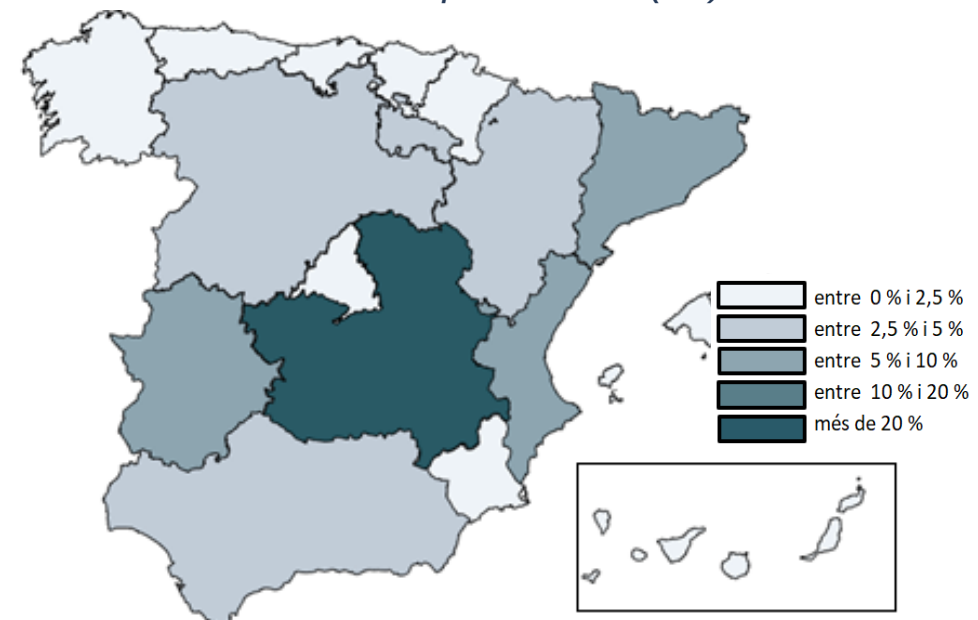

- Espanya és el tercer major productor mundial de vi, però el consum és només un 25% de la producció (**sector clarament exportador**).
- Castella la Manxa és la CC.AA. amb més producció (49,7%), amb importants volums a doll cap a França.
- Catalunya ocupa la segona posició (8,5%), tot i no arribar al 6% de superfície de vinyes.
- Les exportacions han tingut un importants creixements en els últims 10 anys.

Exportacions de vi d'Espanya (Mhl)

Producció de vi per CCAA (%)

- Superfície de vinya: s'ha vist igualment reduïda en els últims 20 anys.

- Més del 56% es concentren a 4 comarques (2010):

- ✓ Alt Penedès (31%)
  - ✓ Baix Penedès (4%).
  - ✓ Alt Camp (12%)
  - ✓ Terra Alta (11%).
- } Penedès: 37%

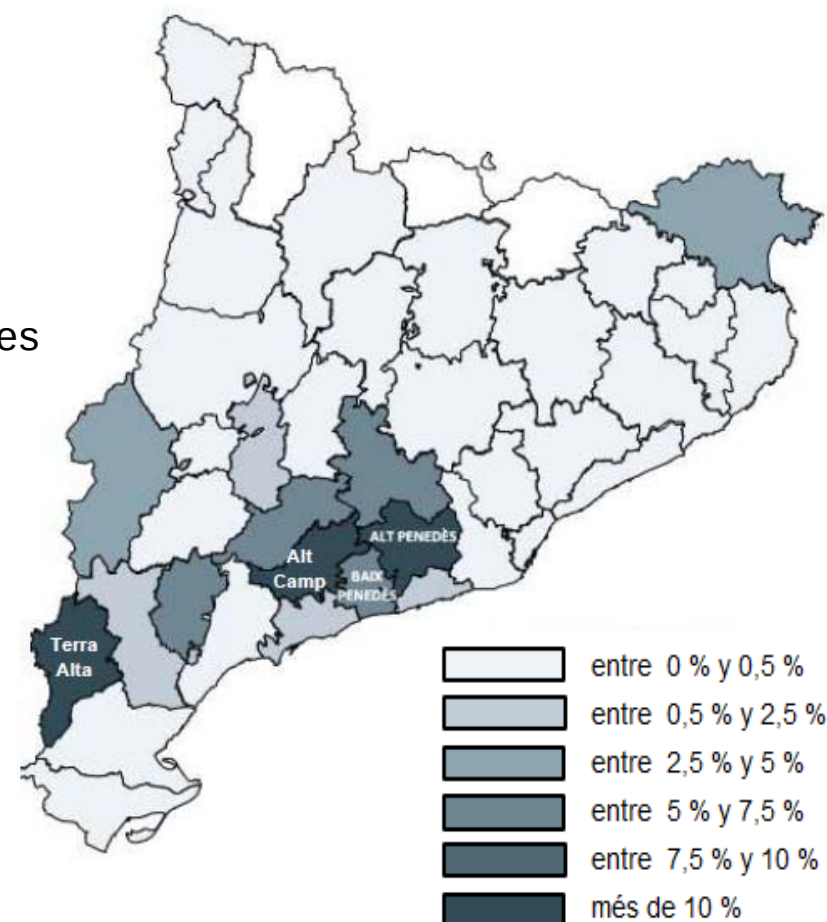
- Forma de presentació (2018)

- ✓ 68% vi escumós D.O.P. Cava (90% de la producció es localitza al Penedès).
- ✓ 31% vi tranquil envasat.
- ✓ 1% vi tranquil a doll.

- Exportació: 56% de la producció (2018)

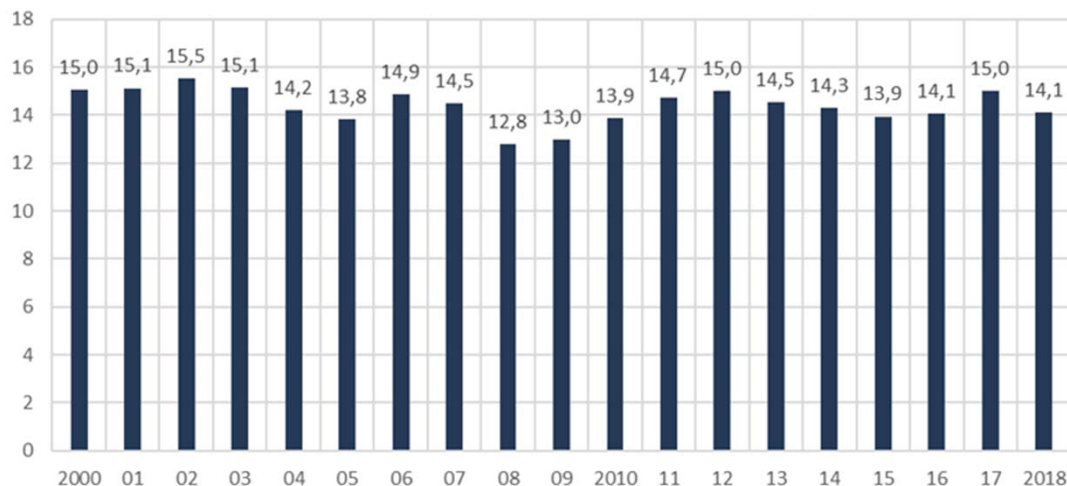
- ✓ Vins escumosos: 65%.
- ✓ Vins tranquils: 39%

Sup. Vinyes per comarca, 2010 (%)

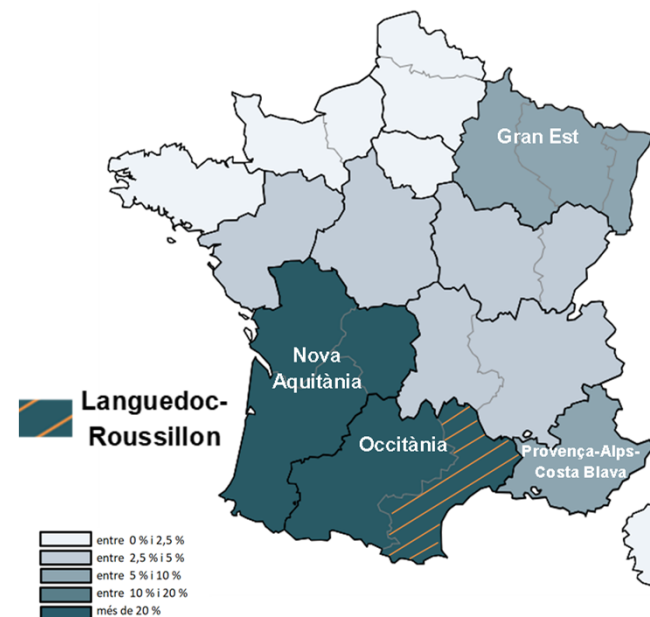

- França és el segon major productor mundial de vi, i el consum és del 55% de la producció total.
- La producció es concentra al sud: Occitània (35%), Nova Aquitània (31%) i Provença-costa Blava (9%). Suposen més del 75%.
- Languedoc-Roussillon: 28% del producció francesa (82% d'Occitània).
- Les exportacions es mantenen bastant estables, amb oscil·lacions de caràcter cíclic.

Exportacions de vi de França (Mhl)

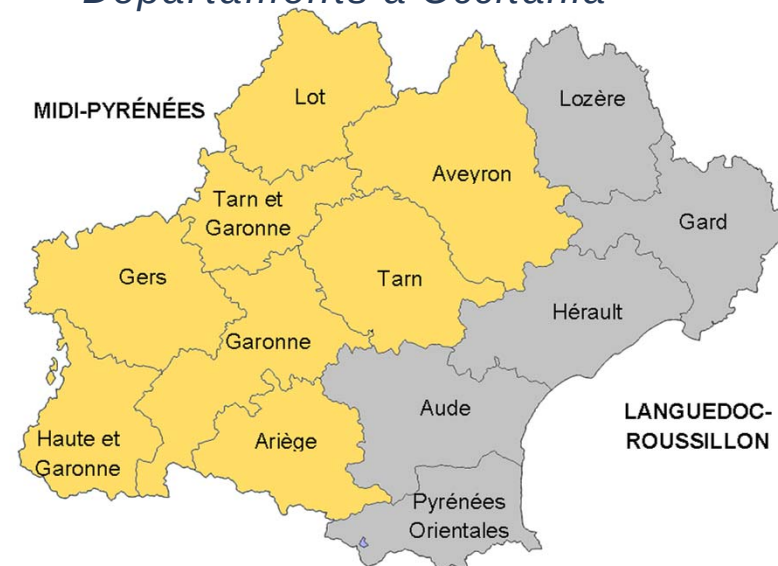

Producció de vi per regions franceses, any 2017 (%)

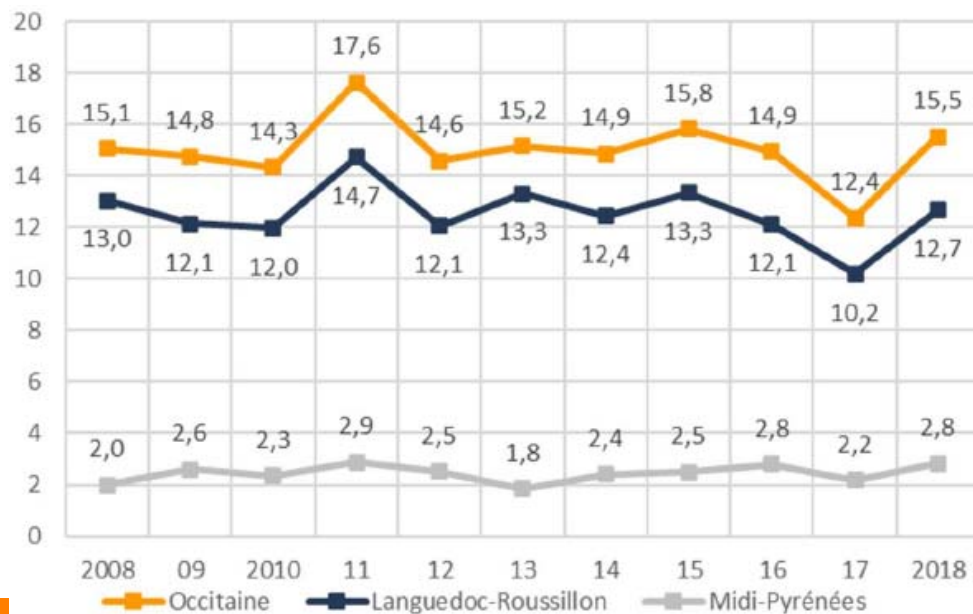

- Superfície de vinya: s'ha vist igualment reduïda en els últims 20 anys.
- La majoria de vinyes es troben al Languedoc-Roussillon (87%).
- Producció Languedoc-Roussillon: 94% es concentra Aude, Hérault i Gard.

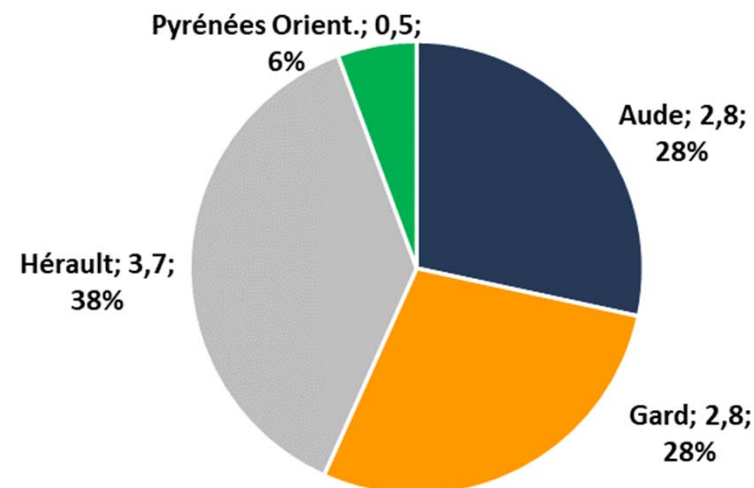
Departaments a Occitània

Producció de vi Occitània (Mhl)

Producció per departaments del Languedoc-Roussillon (% i Mhl)

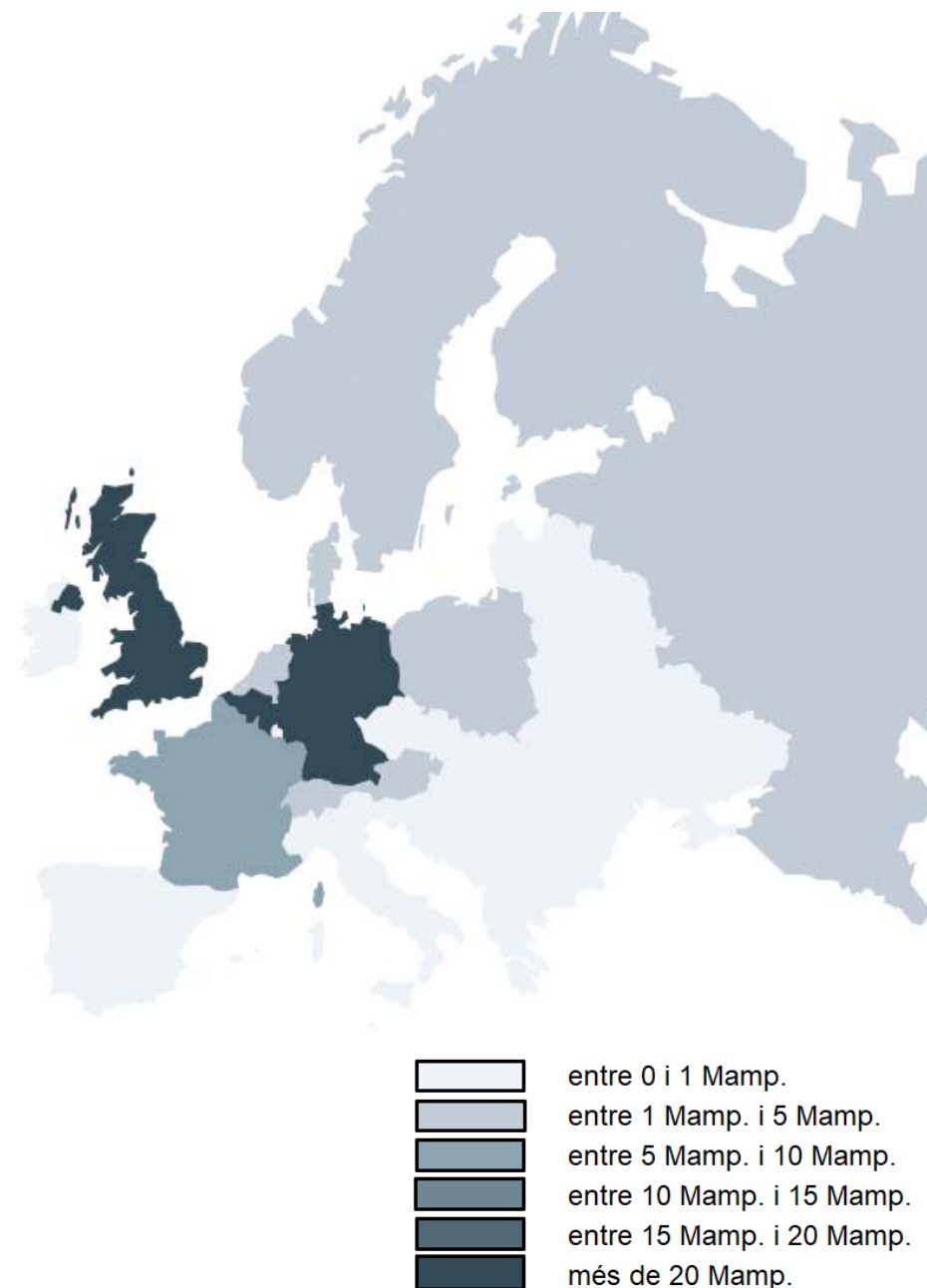

3. ANÀLISI DELS FLUXOS DE TRANSPORT DE VINS ENTRE EL CENTRE I NORD D'EUROPA I PENEDÈS I EL LANGUEDOC-ROUSSILLON

- Exportacions catalanes (143 M amp.): Europa (74%), Amèrica (18%) i Àsia (7%). Àfrica i Oceania tenen percentatges inferiors a 0,5%.
- Principals països: Alemanya (24%), Bèlgica (20%), Regne Unit (20%) i França (7%).

Exportacions de vi de Catalunya a la resta d'Europa (2017)

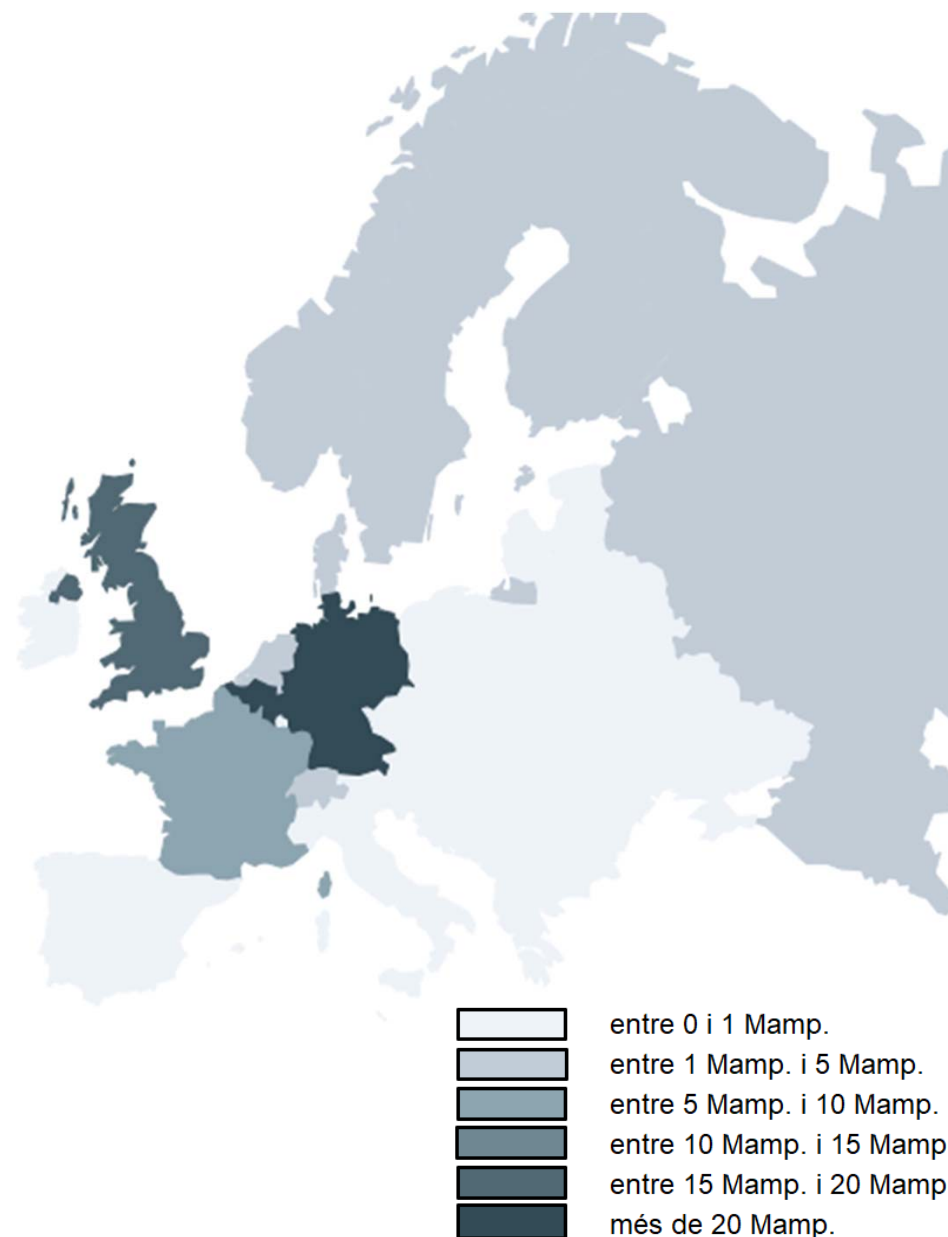
	Regió	Vi tranquil		Vi escumós		Total	
		Ampolles	% total vi tranquil	Ampolles	% total vi escumós	Ampolles	% total vi
1	Alemanya	4.931.377	16,6%	29.848.175	26,1%	34.779.552	24,2%
2	Bèlgica	1.477.653	5,0%	27.161.226	23,8%	28.638.879	19,9%
3	Regne Unit	6.118.261	20,6%	22.008.848	19,3%	28.127.109	19,6%
4	França	1.280.705	4,3%	8.989.679	7,9%	10.270.384	7,1%
5	Països Baixos	2.975.153	10,0%	4.121.487	3,6%	7.096.640	4,9%
6	Suècia	2.264.515	7,6%	3.988.015	3,5%	6.252.530	4,3%
7	Suïssa	1.777.003	6,0%	2.735.725	2,4%	4.512.728	3,1%
8	Finlàndia	1.359.147	4,6%	2.923.464	2,6%	4.282.611	3,0%
9	Dinamarca	1.857.313	6,3%	1.754.304	1,5%	3.611.617	2,5%
10	Noruega	973.907	3,3%	1.602.252	1,4%	2.576.159	1,8%
11	Lituània	1.517.961	5,1%	713.774	0,6%	2.231.735	1,6%
12	Rússia	147.421	0,5%	1.917.331	1,7%	2.064.752	1,4%
13	Polònia	582.655	2,0%	1.002.874	0,9%	1.585.529	1,1%
14	Estònia	372.785	1,3%	1.057.273	0,9%	1.430.058	1,0%
15	Àustria	130.036	0,4%	1.007.870	0,9%	1.137.906	0,8%
-	Altres	1.913.259	6,4%	3.344.219	2,9%	5.257.478	3,7%
Total		29.679.151	100,0%	114.176.517	100,0%	143.855.668	100,0%

- Exportacions Penedès (127 M amp): Europa (74%), Amèrica (17%) i Àsia (8%). Àfrica i Oceania tenen percentatges inferiors a 0,5%.
- Principals països: Alemanya (24%), Bèlgica (20%), Regne Unit (20%) i França (7%).

Exportacions des del Penedès a la resta d'Europa (2017)

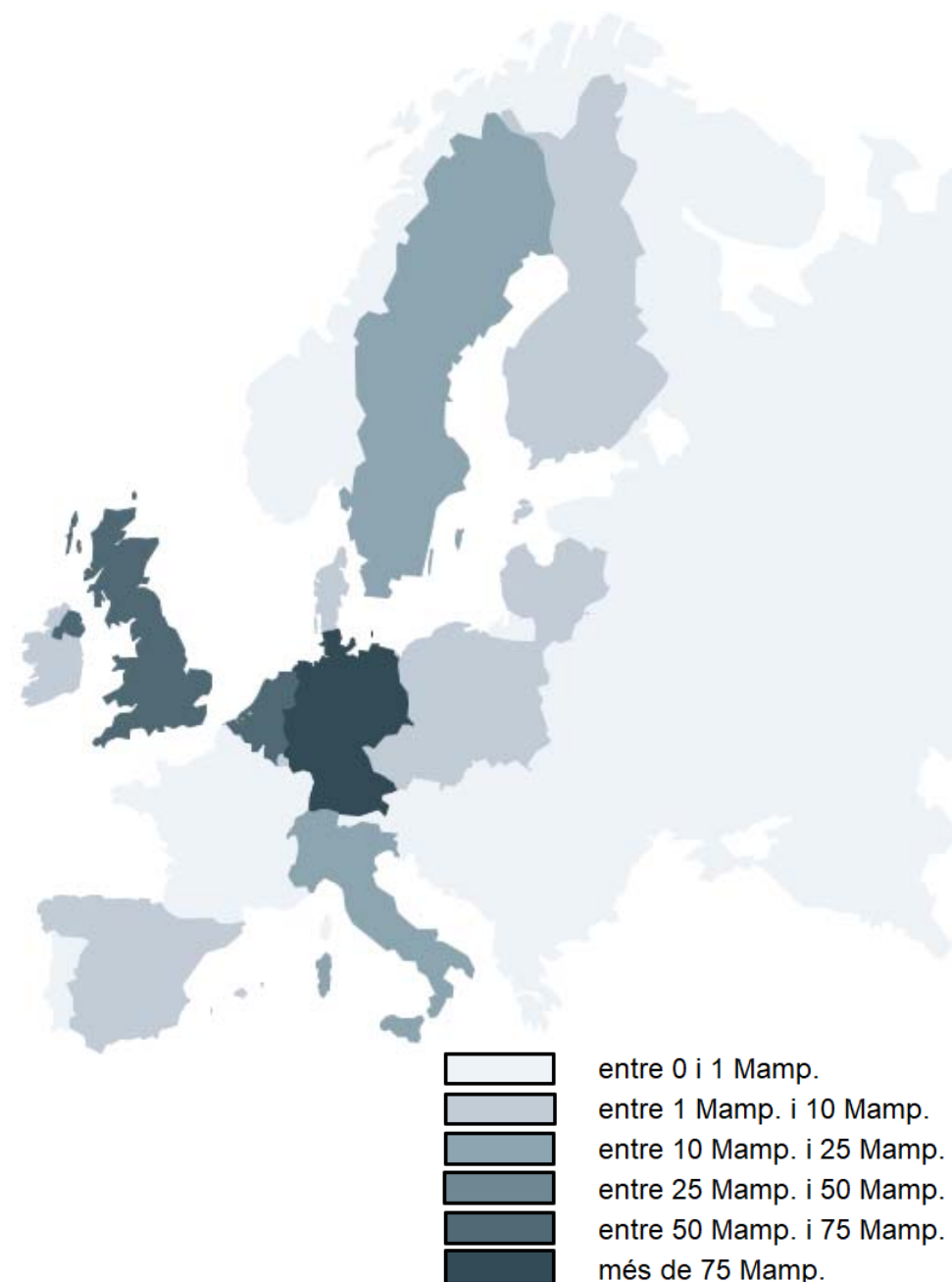
	Regió	Vi tranquil		Vi escumós		Total	
		Ampolles	% total vi tranquil	Ampolles	% total vi escumós	Ampolles	% total vi
1	Alemanya	3.911.155	16,1%	26.863.358	26,1%	30.774.513	24,2%
2	Bèlgica	1.035.033	4,3%	24.445.103	23,8%	25.480.136	20,1%
3	Regne Unit	5.264.684	21,7%	19.807.963	19,3%	25.072.647	19,7%
4	França	986.161	4,1%	8.090.711	7,9%	9.076.872	7,1%
5	Països Baixos	2.549.642	10,5%	3.709.338	3,6%	6.258.980	4,9%
6	Suècia	1.898.072	7,8%	3.589.214	3,5%	5.487.286	4,3%
7	Finlàndia	1.103.328	4,5%	2.631.118	2,6%	3.734.446	2,9%
8	Suïssa	1.100.363	4,5%	2.462.153	2,4%	3.562.516	2,8%
9	Dinamarca	1.628.626	6,7%	1.578.874	1,5%	3.207.500	2,5%
10	Noruega	887.747	3,7%	1.442.027	1,4%	2.329.774	1,8%
11	Lituània	1.456.053	6,0%	642.397	0,6%	2.098.450	1,7%
12	Rússia	82.392	0,3%	1.725.598	1,7%	1.807.990	1,4%
13	Polònia	461.670	1,9%	902.587	0,9%	1.364.257	1,1%
14	Estònia	324.688	1,3%	951.546	0,9%	1.276.234	1,0%
15	Àustria	71.656	0,3%	907.083	0,9%	978.739	0,8%
-	Altres	1.496.614	6,2%	3.009.797	2,9%	4.506.411	3,5%
Total		24.257.884	100,0%	102.758.865	100,0%	127.016.749	100,0%

- Exportacions Occitània (380 M amp): Europa (73%), Amèrica (11%) i Àsia (14%), Oceania (1,2%) i Àfrica (0,4%)
- Principals països: Alemanya (29%), Països Baixos (17%), Regne Unit (16%) i Bèlgica (16%).

Exportacions de vi d'Occitània a la resta d'Europa (2019)

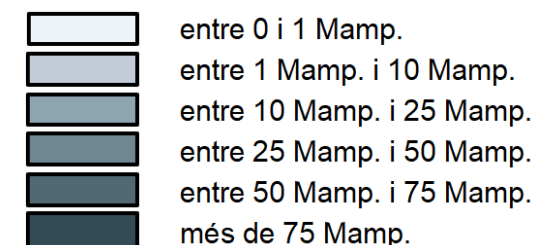
	País	Mhl	Ampolles	Percentatge
1	Alemanya	0,76	109.155.020	28,71%
2	Països Baixos	0,46	66.352.785	17,45%
3	Regne unit	0,44	62.327.591	16,39%
4	Bèlgica	0,42	60.020.610	15,79%
5	Suïssa	0,14	19.686.187	5,18%
6	Itàlia	0,09	13.249.242	3,48%
7	Suècia	0,07	10.710.572	2,82%
8	Dinamarca	0,07	9.947.124	2,62%
9	Irlanda	0,04	5.847.760	1,54%
10	Polònia	0,04	5.086.975	1,34%
11	República Txeca	0,02	3.369.399	0,89%
12	Luxemburg	0,02	2.734.053	0,72%
13	Espanya	0,02	2.484.141	0,65%
14	Finlàndia	0,01	1.913.365	0,50%
15	Letònia	0,01	1.891.329	0,50%
-	Altres	0,04	5.460.184	1,44%
Total Europa		2,66	380.236.337	100,00%

- Exportacions LR (332 M amp): Europa (el 72%), Amèrica (12%), Àsia (15%), Oceania (1,3%) i Àfrica (0,4%).
- Principals països: Alemanya (28%), Bèlgica (17%), Regne Unit (17%) i Països Baixos (16%)

Exportacions des del Languedoc a la resta d'Europa (2019)

	País	Aude	Gard	Hérault	Lozère	Pyrénées-Orient.	Total	
		milers d'amp.	milers d'amp.	milers d'amp.	milers d'amp.	milers d'amp.	milers d'amp.	% resp. total dep.
1	Alemanya	26.814	4.489	59.812	0	2.285	93.400	28,1%
2	Bèlgica	24.795	8.150	21.607	3	1.709	56.263	16,9%
3	Regne unit	14.337	1.120	38.892	0	1.718	56.067	16,9%
4	Països Baixos	13.471	1.736	35.580	2	1.234	52.022	15,6%
5	Suïssa	6.663	1.956	9.581	0	1.125	19.325	5,8%
6	Itàlia	1.525	42	8.570	0	19	10.156	3,1%
7	Suècia	4.189	1.326	4.410	0	45	9.971	3,0%
8	Dinamarca	1.107	587	7.405	0	181	9.280	2,8%
9	Irlanda	2.656	48	2.832	0	38	5.574	1,7%
10	Polònia	853	135	3.826	0	30	4.845	1,5%
11	República Txeca	1.374	97	1.787	0	20	3.279	1,0%
12	Luxemburg	810	781	1.059	0	33	2.683	0,8%
13	Finlàndia	848	3	928	0	104	1.884	0,6%
14	Letònia	431	107	1.245	0	69	1.852	0,6%
15	Espanya	561	55	883	0	126	1.626	0,5%
Principals països europeus		100.435	20.633	198.418	4	8.737	328.228	98,7%
Altres països europeus		1.617	700	1.761	0	373	4.451	1,3%
Total Europa		102.052	21.333	200.179	4	9.110	332.678	100,0%

4. LOGÍSTICA ACTUAL DEL VI

Box Palet (esquerra) i bag in box (dreta)

- **Forma de presentació** majoritària: **forma envasada (ampolla).**
- **De forma** minoritària el *box palet* o el *bag in box*.
- **Poca estacionalitat:** pic de vendes en el quart trimestre (més acusada pel vi escumós).
- **No es necessita control de temperatura** pels transports intraeuropeus.
- **Necessita un estat òptim de conservació de la UTI** (olors i neteja).
- **Es prenen mesures per evitar danys** a la mercaderia en la manipulació i el transport:
  - ✓ Anti lliscament de caixes,
  - ✓ Anti bolc dels palets.
  - ✓ Anti abrasió de les ampolles.

- Factors limitants de la **càrrega**:
  - ✓ Vins tranquils: volum admissible de la UTI.
  - ✓ **Caves: pes màxim autoritzat** de la UTI i tipus de transport.

Càrrega màxima de vi (europallets/UTI)

	Europallets màxims (ud)
Semiremolc 13,6 m	34
Caixa mòbil 45'	33
Contenedor (45' PW)	33

Càrrega màxima cava europallets/UTI

Tipus UTI	Transport no combinat (pallets/UTI)	Transport combinat	
		Tractora 2 eixos (pallets/UTI)	Tractora 3 eixos (pallets/UTI)
Semiremolc 13,6 m	30	33	34
Caixa mòbil 45'	28	30	31
Contenedor (45' PW)	27	30	31

- Vins escumosos: **el transport combinat permet una millora de la càrrega superior al 10 %**.
- La tractora òptima es la de 3 eixos, però és escassa i el seu major preu no justifica el seu ús.
- La UTI òptima és **el semiremolc**, que **permet un 10 % més de càrrega que el contenidor o la caixa mòbil**.

- S'ha detectat el següent usos dels medis de transport:

Transport monomodal per carretera

Transport multimodal amb component marítima i ferroviària

Transport multimodal amb component ferroviària

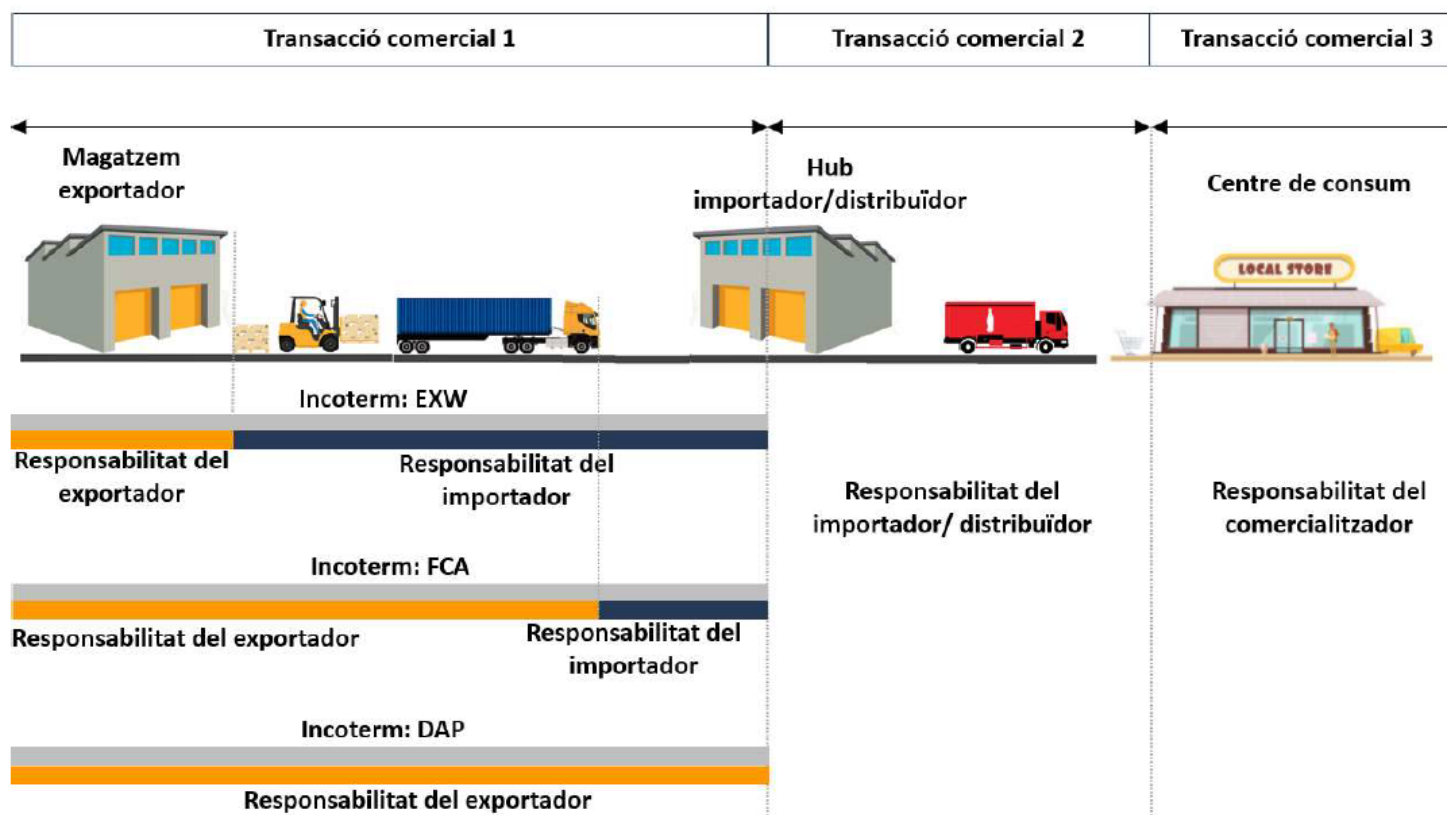

Transport multimodal amb component marítima

- Exportadors: incoterm és **Ex-Works** (decisors de la cadena logística són els importadors).
- Poc interès detectat per canviar el incoterm (departament logístic i riscos)

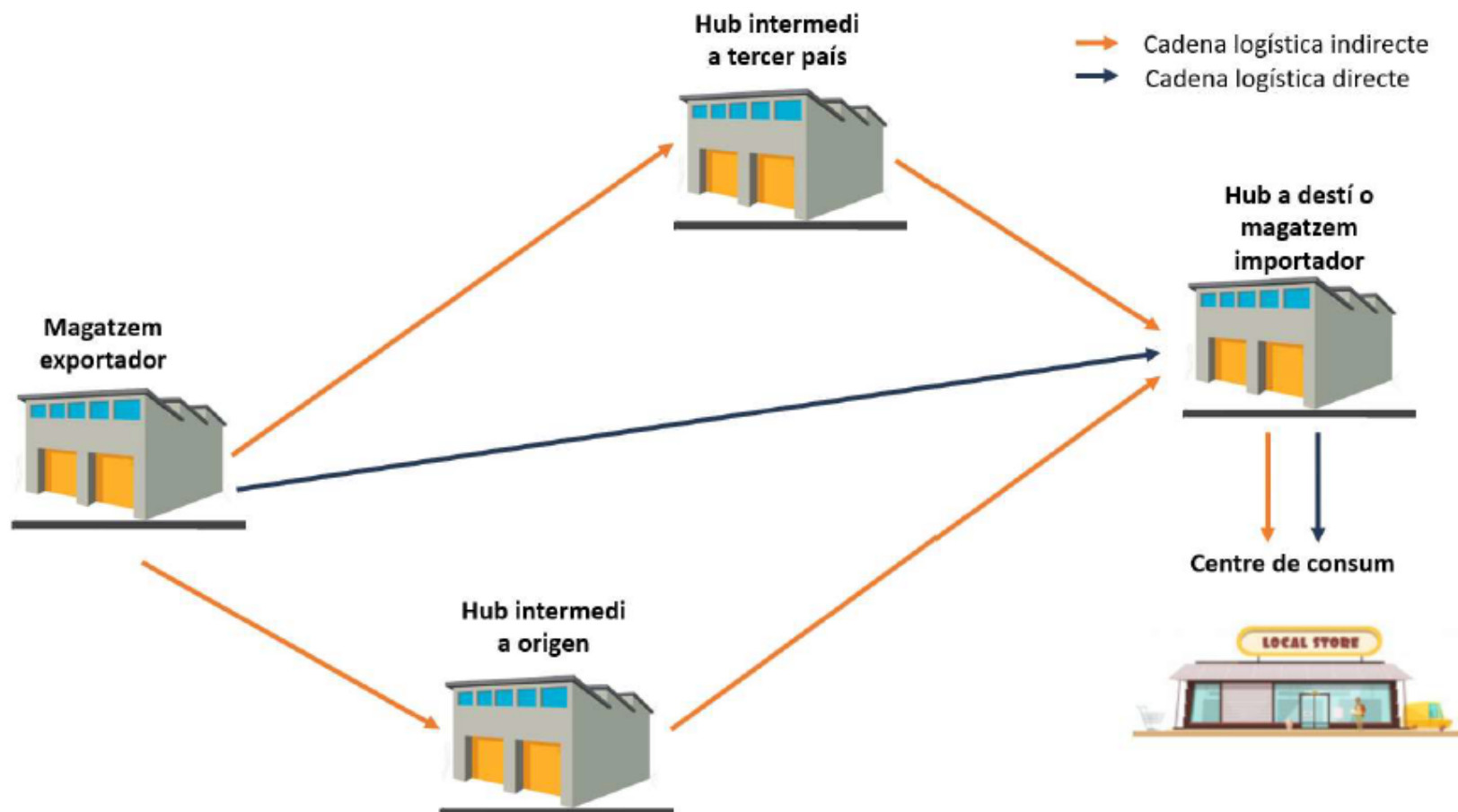
Esquema de distribució de riscos a la cadena logística en funció de l'incoterm

- Importadors:
  - ✓ Empreses especialitzades i grans centres de distribució (en funció del país)
  - ✓ De gran tamany: mercat concentrat i grans volums de compres.
  - ✓ Solen contractar el transport a través d'un transitari.
  - ✓ Són clau en l'elecció del mode de transport.
  - ✓ Solen utilitzar magatzems en destí
  - ✓ Aquests solen ser dipòsits fiscals, per les diferències de taxes entre països europeus.
- Operadors logístics:
  - ✓ Pot disposar de mitjans propis per realitzar el transport o subcontractar a transportistes.
  - ✓ Ofereixen al client les diferents opcions de transport disponibles. El client escull el mode de transport.
  - ✓ Només oferirà aquestes solucions de transport si compleixen diversos requisits (preu, fiabilitat, freqüència, etc.).
  - ✓ Els més especialitzats disposen de magatzems propis amb serveis de valor afegit (consolidació, control de temperatura, col·locació de precintes fiscals...)
  - ✓ Alguns operadors multimodals tenen dificultats per proposar solucions de transport als importadors (decisors de la cadena de transport).

- La **cadena logística** pot ser **directe** o **amb ruptura de càrrega** amb *hubs* a origen, intermedis o a destí.

Esquema de cadenes logístiques directe i indirecte de la cadena logística

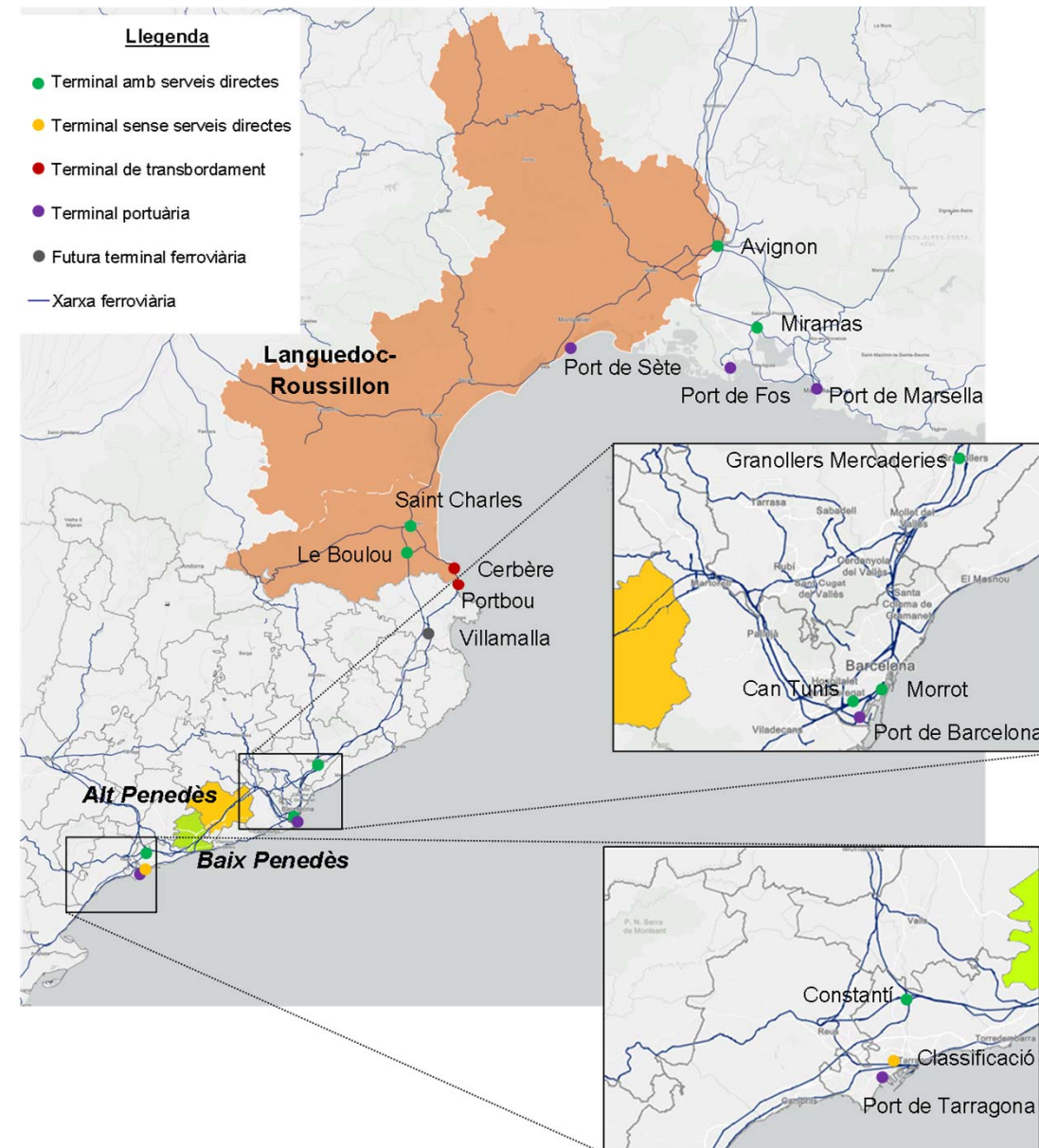
- Tots els factors crítics són importants: preu, transit time, fiabilitat i qualitat.
- Cal afegir la importància creixent de la sostenibilitat.
- La cadena logística actualment està sotmesa a “fluxos tensos”, amb reduïts temps per fer els transports, fet que afavoreix al transport per carretera.
- Per afavorir el transport multimodal s’hauria de potenciar:
  - ✓ Afavorir la connexió entre operadors logístics multimodals (conèixer l’oferta multimodal) i els decisors de la cadena logístiques (importadors).
  - ✓ Una major planificació de les cadenes logístiques, amb més dies de folgança, que permeti un millor encaix del transport multimodal.
  - ✓ Segons alguns operadors: millora dels serveis multimodals actuals, poc competitius en alguns casos amb el transport per carretera.
  - ✓ Possibles taxes al transport per carretera podrien afavorir també.

5. OFERTA MULTIMODAL

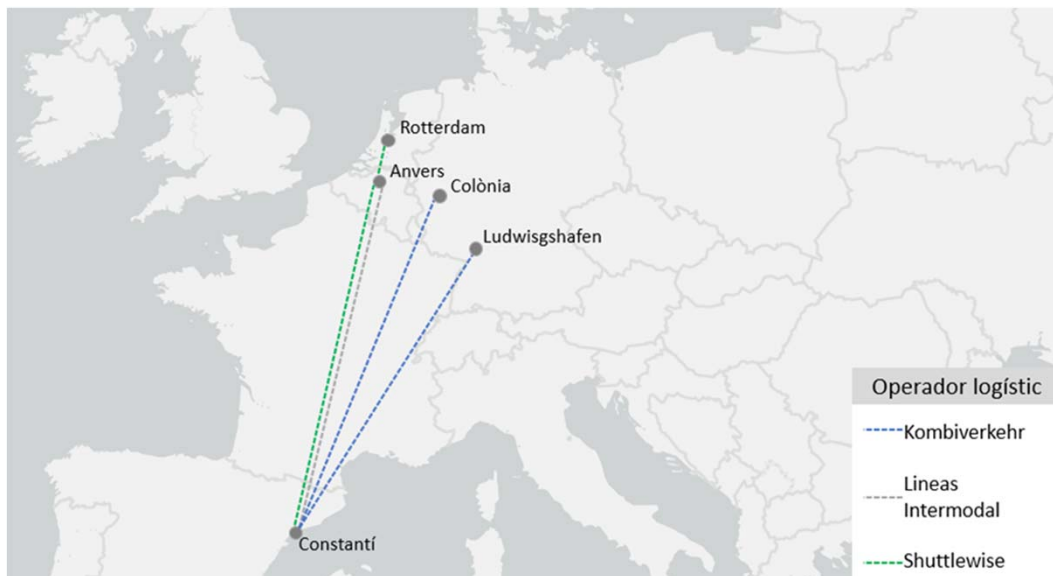
Terminals ferroviàries (no portuàries) amb serveis directes cap el centre i nord d'Europa

- Catalunya:
  - ✓ Centre Logístic Barcelona-Morrot.
  - ✓ Centre Logístic Barcelona-Can Tunis.
  - ✓ Granollers Mercaderies.
  - ✓ Terminal Intermodal Constantí.
- Languedoc-Roussillon:
  - ✓ Le Boulou.
  - ✓ Perpignan-Saint Charles.
- Provença-Costa Blava:
  - ✓ Avignon-Courtine.
  - ✓ Miramas.

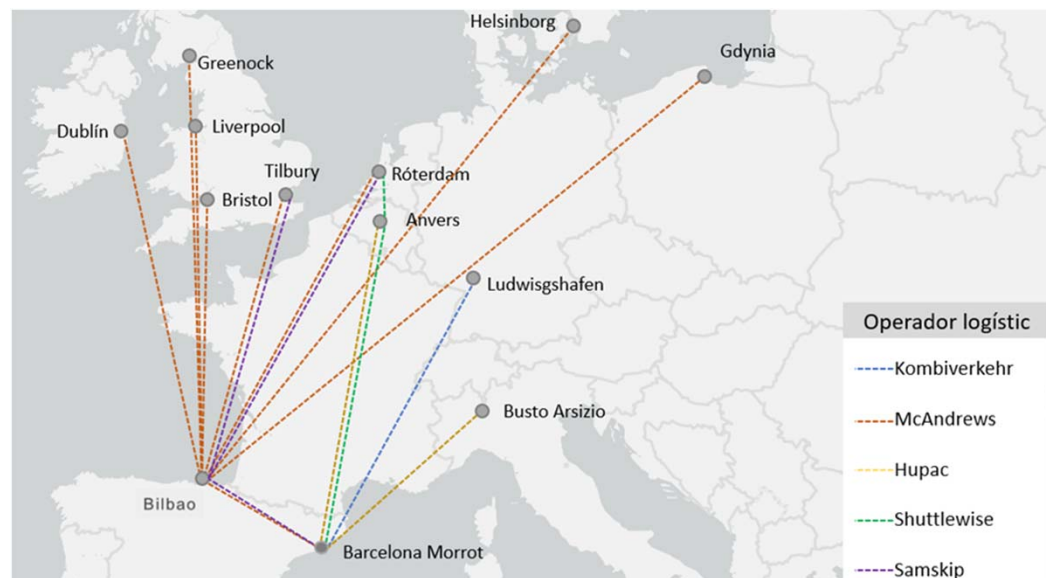
Ubicació de les terminals ferroviàries i serveis oferts cap el centre i nord d'Europa

Serveis multimodals des de Constantí

Serveis multimodals des de Morrot

Serveis multimodals des de Can Tunis

Serveis multimodals des de Granollers

- Des de Catalunya existeixen serveis directes cap als principals mercats europeus.
- **No s'ha detectat l'ús de serveis multimodals ferroviaris transfronterers.**
- Els reduïts transports multimodals existents utilitzen:
  - ✓ Les terminals de Le Boulou i Perpignan-Saint Charles (transport previ per carretera).
  - ✓ El port de Bilbao, arribant per camió o tren des de Barcelona-Morrot.
  - ✓ El port de Barcelona, cap a Civitavecchia i Savona (també es fan importacions).
- **Les terminals ferroviàries catalanes** es troben a menys de 150 km del Penedès (més possibilitat de càrrega, - en cas dels escumosos – transport combinat).
- No obstant, aquestes presenten una sèrie de limitacions:
  - ✓ **Saturació d'accessos viaris:** Barcelona-Morrot.
  - ✓ **Falta d'ample UIC** a les terminals de Granollers i Constantí.
  - ✓ **Limitació de gàlibs** de semiremolcs.
  - ✓ **Costos i dificultats de capacitat de la línia Barcelona-Frontera francesa**, per la falta de material mòbil i problemes de interoperabilitat de la infraestructura.

Serveis multimodals des de Perpignan-Saint Charles

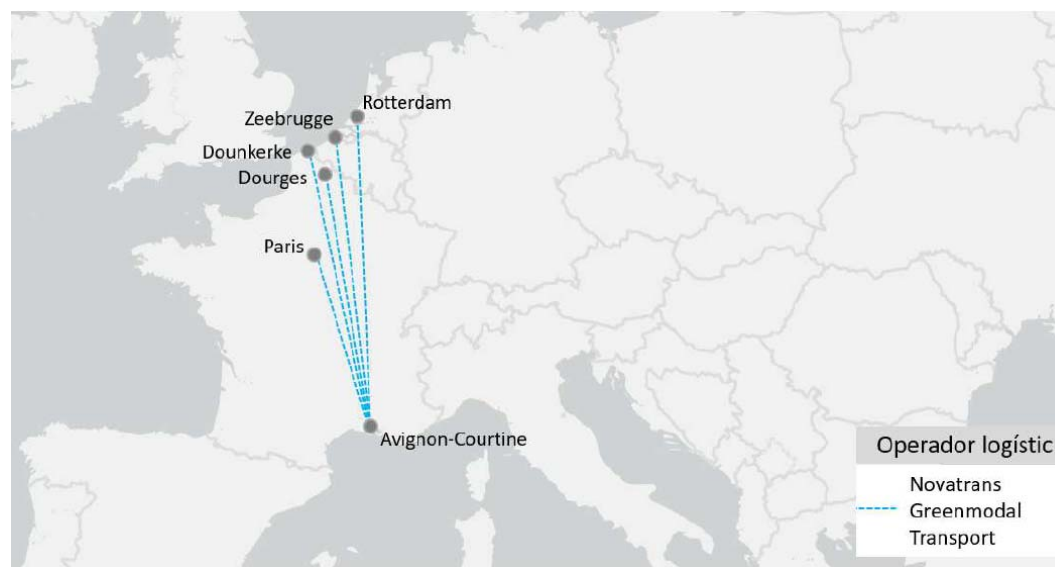
Serveis multimodals des de Le Boulou

Serveis multimodals des de Miramas

Serveis multimodals des de Granollers

- Des del LR existeixen serveis directes cap als principals mercats europeus.
- S'ha detectat un baix ús del transport multimodal, fet que fa que tingui un ampli potencial de millora.
- Les terminals es troben a dos extrems del LR (zona de Perpinyà i zona de Avignon (fora del LR), i la producció es concentra més al centre (departaments de Hérault,...)
- Des de Perpignan existeixen bones connexions ferroviàries amb els principals països consumidors (Alemanya, Bèlgica, Regne Unit...)

6. PRINCIPALS OPORTUNITATS I POTENCIALITATS PER DESENVOLUPAR LA CADENA LOGÍSTICA MULTIMODAL ADAPTADA A LES NECCESSITATS DEL VI

- Actualment, **no existeix demanda suficient per realitzar serveis dedicats al vi**, cap al centre i nord d'Europa (suposant una quota modal del 20%).

Exportacions des del Penedès cap als principals mercats europeus

País	Ampolles /setmana	Transport combinat (UTI/setmana)
Alemanya	641.135	8
Bèlgica	530.836	6
Regne Unit	522.347	6
Països Baixos	183.513	3
Suècia	114.318	1

Exportacions des del Languedoc-Roussillon cap als principals mercats europeus

País	Ampolles /setmana	Transport combinat (UTI/setmana)
Alemanya	1.945.841	24
Bèlgica	1.172.156	14
Regne Unit	1.168.066	14
Països Baixos	1.083.791	13
Suècia	207.720	3

- No obstant, **la mínima unitat rendible és una UTI** (es poden fer servir els serveis multiclients existents).

- Aspectes a favor del canvi modal pel transport de vi:
  - ✓ **Producte no és perible** (transit times menys rígids).
  - ✓ **Sense necessitats de control de temperatura.**
  - ✓ Els **importadors solen estar concentrats** (grans volums i enviaments regulars).
  - ✓ Conscienciació creixent de la **sostenibilitat**.
  - ✓ **Existència de serveis multimodals directes** cap a la majoria dels principals mercats (Alemanya Bèlgica, Regne Unit i Països Baixos).
  - ✓ **Existència de grans hubs a destí** i en menor mesura a origen (dipòsits fiscals).
  - ✓ Possibles taxes mediambientals al transport per carretera (en un futur)
- Aspectes en contra del canvi modal pel transport de vi:
  - ✓ **Gran versatilitat del camió** (gran adaptació a fluxos tensos).
  - ✓ **Els clients solen ser els importadors** (dificultat d'accedir).
  - ✓ **Poc coneixement dels clients de l'oferta multimodal** (inèrcia per continuar utilitzant el transport per carretera).
  - ✓ **Dificultat de canvi en l'incoterm Ex-Works.**

Penedès

- Aspectes a favor del canvi modal:
  - ✓ Existència de serveis multimodals directes cap a la majoria dels principals mercats (Alemanya, Bèlgica, Regne Unit i Països Baixos).
  - ✓ Les terminals catalanes estan a menys de 150 km del Penedès (transport combinat).
- Aspectes en contra del canvi modal:
  - ✓ Baixa freqüència d'alguns serveis multimodals existents des de Catalunya.
  - ✓ Limitacions de les terminals catalanes (saturació d'accessos, ample UIC, capacitat, etc).

Languedoc-Roussillon

- Aspectes a favor del canvi modal:
  - ✓ Existència de serveis multimodals directes cap a la majoria dels principals mercats (Alemanya, Bèlgica, Regne Unit i Països Baixos).
  - ✓ Bona freqüència dels serveis multimodals existents des de les quatre terminals.
- Aspectes en contra del canvi modal:
  - ✓ Les terminals del Languedoc-Roussillon es localitzen al sud.
  - ✓ Aquesta ubicació, podria impossibilitar desenvolupar transports combinats per alguns productors del centre del LR.

Aspectes comuns

- Número reduït d'importadors (supermercats de descompte, matrius o *cash & carry*).
- Grans *hubs* de desconsolidació, a prop de terminals ferroviàries.
- Això assegura volums rellevants des del Penedès i el Languedoc-Roussillon cap als *hubs*.

Penedès

- Serveis directes: des de 3 de les 4 terminals catalanes. (alguns amb freqüències limitades).
- *Transit times*: no són sempre inferiors a la carretera (depèn del servei i dia).
- Principal oportunitat a desenvolupar: servei entre Barcelona i Wiesbaden (Mainz).

Languedoc-Roussillon

- Serveis directes: Dos des la terminal de Perpignan-Saint Charles (amb bones freqüències).
- *Transit time*: més competitiu que el transport per carretera.
- Principal oportunitat a desenvolupar: servei entre Barcelona i Wiesbaden (Mainz).

Aspectes comuns

- Número reduït d'importadors(empreses especialitzades).
- Menys concentrats que a Alemanya
- Podria ser sinèrgic amb la resta del Benelux, Regne Unit, Alemanya o els països nòrdics.

Penedès

- Serveis directes : Des de les quatre terminals catalanes (bones freqüències).
- Transits times: són competitius amb la carretera.
- Segons un operador seria necessària una millora de la qualitat i fiabilitat dels serveis.
- Principal oportunitat: desenvolupar un servei cap a Anvers (Bèlgica és el segon mercat).

Languedoc-Roussillon

- Serveis directes: des de 3 de les 4 terminals del Languedoc-Roussillon (bones freqüències).
- Podria fer-se servir el servei de des de Le Boulou fins a Bettembourg.
- transit time: són competitius davant la carretera.
- Principal oportunitat: impulsar l'ús dels serveis existents (un operador ja el fa servir per vins del Penedès).

Aspectes comuns

- Número reduït d'importadors (grans centres de distribució).
- Insularitat afavoreix el transport multimodal.

Penedès

- Serveis directes: únic servei directe és amb predomini de component marítima, via port de Bilbao (arribant des de Catalunya en camió o tren (des de Morrot)).
- *Transit time*: superiors al transport per carretera (adient per expedicions no urgents).
- Principal oportunitat: per enviaments urgents, servei integrat de VIIA fins a Dover o Tilbury (el servei s'inicia a Le Boulou, no a Can Tunis).

Languedoc-Roussillon

- Serveis directes: Existeix el citat servei integrat entre Le Boulou i Dover o Tilbury.
- Des la resta de terminals hi ha serveis que les connecten amb ciutats portuàries franceses, belgues o holandeses (Dunquerque, Zeebrugge, Anvers o Rotterdam).
- Transit time: molt competitiu amb la carretera.
- Principal oportunitat: potenciar la utilització del servei integrat de VIIA.

Aspectes comuns

- Mercat no tan concentrat com en altres països (empreses especialitzades).
- Podria presentar sinèrgies amb altres zones consumidores (Regne Unit, Alemanya, etc.)

Penedès

- Serveis directes: Dos serveis des de dos terminals catalanes.
- Transit time: molt variables i poc competitius amb la carretera.
- Principal oportunitat: potenciar algun servei cap a Anvers, realitzant l'última part del trajecte per carretera.

Languedoc-Roussillon

- Serveis directes: serveis directes des de tres de les quatre terminals.
- Transit time: depenent del servei i del dia, són més competitius que la carretera.
- Principal oportunitat: impulsar l'ús de qualsevol dels serveis existents (Països Baixos és un dels principals mercats).

Aspectes comuns

- Destaca la figura de les empreses importadores especialitzades.
- La distribució final la fa un monopoli estatal (però no tracta amb els productors).
- Alta conscienciació mediambiental, tant de les empreses com del monopoli.

Penedès

- Serveis directes: no s'ha detectat cap servei multimodal directe.
- *Transit time*: depenent del servei indirecte utilitzat, més competitiu que la carretera.
- Principals oportunitats:
  - ✓ Servei entre Barcelona i Göteborg, via port de Bilbao (menors tarifes).
  - ✓ Servei d'autopistes ferroviàries (Barcelona-Bettembourg-Gant, amb últim tram marítim).
  - ✓ Altres serveis indirectes (Kombiverkehr).

Languedoc-Roussillon

- Serveis directes: no s'ha detectat cap servei multimodal directe.
- Transit times: serveis indirectes són competitius en tots el casos.
- Principals oportunitats:
  - ✓ Servei d'autopistes ferroviàries (Le Boulou-Bettembourg-Gant, amb últim tram marítim).
  - ✓ Servei multimodal ferroviari entre Perpignan-Saint Charles i Malmö, via Saarbrücken.

7. MILLORA (PROPOSTA) D'UN SERVEI MULTIMODAL ADAPTAT A LES NECESSTATS DEL VI

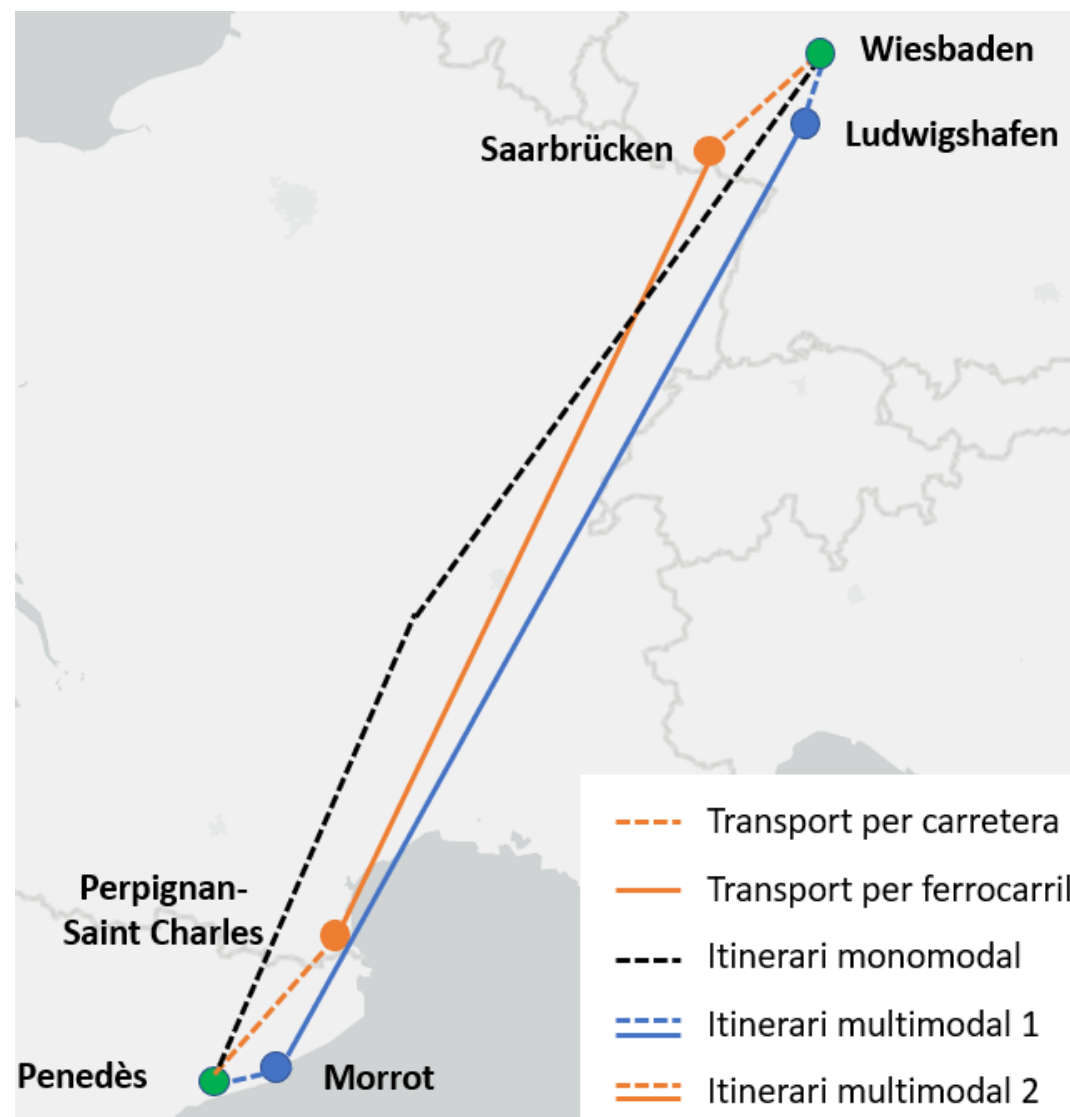
- S'ha escollit la zona del Rin-Meno (concretament Mainz-Wiesbaden) per les següents raons:
  - ✓ Alemanya és el principal mercat dels vins del Penedès i del Languedoc-Roussillon.
  - ✓ Tamany important dels importadors (volums d'importació rellevants)
  - ✓ Aquests volums afavoreixen una millor planificació del transport.
  - ✓ Existència de grans *hubs* d'importadors, matrius i operadors logístics especialitzats.
  - ✓ Distància superior als 1.000 km per carretera, que afavoreix la multimodalitat.
  - ✓ Existeixen serveis ferroviaris directes amb aquesta regió des de les zones productores.
  - ✓ Les terminals de destí es troben relativament a prop dels *hubs*.
  - ✓ Aquesta zona podria ser sinèrgica amb altres regions properes com el Benelux, la resta d'Alemanya o altres països del nord d'Europa (fent transbordament).

- S'han estudiat tres possibles itineraris:

	T. monomodal	T. multimodal (itinerari 1)	T. multimodal (itinerari 2)
Tram carretera (km)	1.367	49	216
Tram ferroviari (km)	-	1.235	973
Tram carretera (km)	-	98	166
Total (km)	1.367	1.383	1.355

- L' itinerari multimodal 1:
  - ✓ Permet transport combinat.
  - ✓ Més distància per ferrocarril.
- Comparació amb el transport monomodal:

	T. monomodal	T. multimodal (itinerari 1)	T. multimodal (itinerari 2)
Freqüència (ser./set)	-	3	6
Transit time (diess)	2,14	1,92-2,52	1,56-2,56
Preu (€)	1.910	1.193	1.273
Emissions CO ₂ (t)	2,09	0,37	0,83

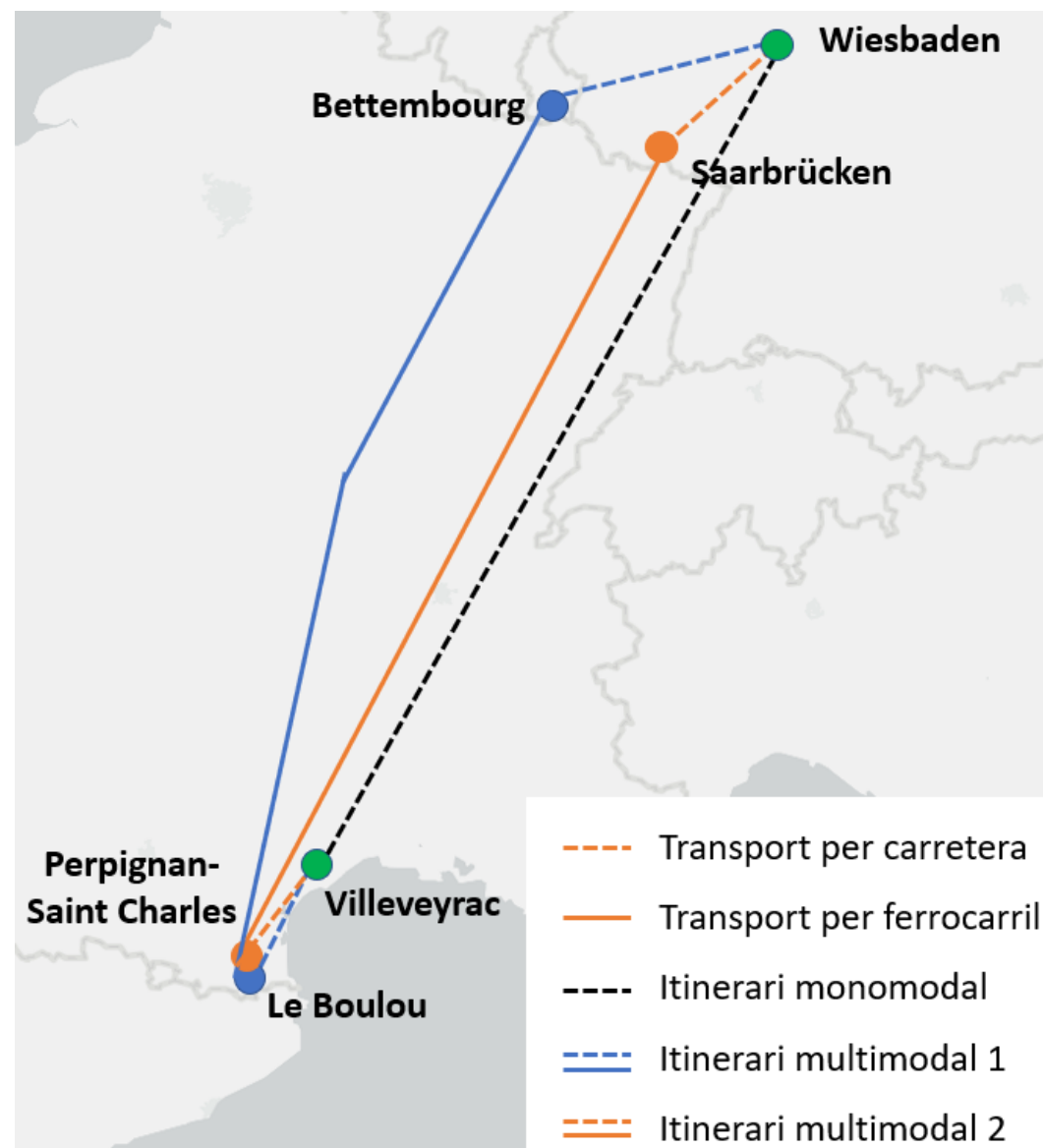

- S'han estudiat tres possibles itineraris:

	T. monomodal	T. multimodal (itinerari 1)	T. multimodal (itinerari 2)
Tram carretera (km)	1.035	148	148
Tram ferroviari (km)	-	1.054	973
Tram carretera (km)	-	214	166
Total (km)	1.035	1.416	1.287

- L' itinerari multimodal 2:
  - ✓ Menor distància total.
  - ✓ Menor distància per carretera.
- Comparació amb el transport monomodal:

	T. monomodal	T. multimodal (itinerari 1)	T. multimodal (itinerari 2)
Freqüència (ser./set)	-	16	6
Transit time (diess)	1,61	1,52-1,73	1,41-2,41
Preu (€)	1.446	n.d.	1.190
Emissions CO ₂ (t)	1,55	0,80	0,50

- Espanya i França i, localment, el **Penedès i Languedoc-Roussillon**, són **grans productors** de vi, molt **per sobre del seu consum** (sector clarament exportador).
- Existeixen **grans volums cap a un reduït nombre de països europeus** (Alemanya, Bèlgica, Regne Unit, Països Baixos principalment, i, en menor mesura, països nòrdics).
- S'ha detectat un **ampli ventall de serveis multimodals** cap a aquests mercats, **amb *transit times*, freqüència i costos competitius**.
- **A més, el vi és una mercaderia molt adequada pel transport multimodal** (no perible, sense control de temperatura, pes important pel cas del cava, etc.).
- **Existeix regularitat d'enviaments, normalment cap a grans *hubs* en destí i a vegades en origen**.
- En aquestes condicions, es considera que **existeix una àmplia oportunitat per incrementar la quota modal del transport multimodal, aprofitant els serveis existents**.
- Tot i així, **l'ús tradicional del transport per carretera i una possible resistència al canvi de la cadena logística (inèrcia) pot estar provocant poc ús del transport multimodal**.

- **El poc tràfic ferroviari que s'ha detectat, es fa des de Perpignan.** Els operadors ho justifiquen principalment per la saturació dels accessos del Morrot, Can Tunis i problemes de capacitat a altres terminals com Granollers.
- A això cal sumar les dificultats operatives i de costos del tram Barcelona – Perpignan.
- **El multimodal marítim té un pes més important,** cap a destins com Regne Unit via Port de Bilbao (condicions d'insularitat).
- Aspectes a millorar / profunditzar:
  - ✓ Millora de la **comunicació i promoció de l'oferta multimodal** cap els decisors de la cadena (importadors).
  - ✓ **Integració de la sostenibilitat del transport** en l'estratègia global de producció i distribució sostenible del sector del vi.
  - ✓ Millora de la **planificació dels stocks** per adaptar-se a l'oferta multimodal.
  - ✓ **Possible canvi d'incoterm** (gestió del transport per l'exportador).
  - ✓ Disposar d'una **terminal ferroviària més centrada al Languedoc-Roussillon** (departaments Hérault o Aude) amb serveis intermodals al nord d'Europa.
  - ✓ Millora de la **freqüència dels serveis des de Barcelona** (principalment Alemanya)
  - ✓ Millora de l'**accessibilitat viària i capacitat a les terminals catalanes.**

ESTRADA PORT CONSULTING

alberto.estrada@estradaportconsulting.com

+34 650 73 41 38